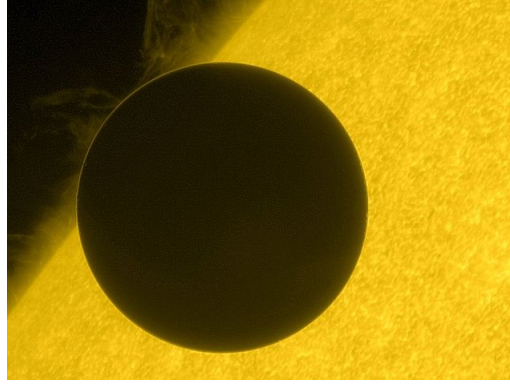

TAD-Kandilli Astrofizik Günleri

Tarihte gezegen geçişleri: 2012 Venüs geçişi ve 1032 geçişi ile karşılaştırma

Mehmet Emin Özel
Maltepe Üniversitesi

6 Haziran 2012'de gerçekleşen son Venüs Geçişi olayı, o sırada görev yaptığım Tarsus Çağ Üniv. Uzay Gözlem ve Araştırma Merkezi olanakları ile gözlemlendi. Bu sırada gerçekleştirilen bir "karanlık oda" düzeneği ile "Venüs'ü Güneş üzerinde bir leke olarak gözlememiz" mümkün oldu. Türk-İslam bilim tarihinin önde gelen isimlerinden İbni Sina'nın da, yaptığı bir 'El Magesti" şerhinin sayfaları üzerine "Venüs'ü Güneş üzerinde bir leke olarak gözledim" diye bir notu var. Onun yaşam döneminde olan tek Venüs geçişinin tarihi ise 24 Mayıs 1032'dir. Diğer taraftan, "karanlık oda" düzeneği, antik dönemden beri "camera obscura" olarak, yaygın bilinen ve kullanılan bir kurgu olduğuna göre, İbni Sina da 1032 geçişini böyle bir yöntemle gözlemiş olabilir. Güneş'in parlak olduğu saatlerde Güneş diski üzerinde farkedilmesi çok zor veya imkansız olan geçiş olayını gözlemede diğer bir olasılık da bu geçiş gün batımına yakın saatlerde çıplak gözle izlemiş olmasıdır. Bu konuda henüz başka bir detay bilinmemektedir. Ancak, bu olasılıklar kanıtlanabilirse, gezegen geçişlerinin "ilk gezegen geçişi" izleme olayı olarak 1639 tarihli ve İngiliz astronomlar Horrocs ve Crabtree'ye atfedilen kayıtlarda, İbni Sina adına bir düzeltme yapmak gerekecektir. Konuşmada tarihteki tüm gezegen geçişleri yanında, özellikle 2012 ve 1032 Venüs geçişlerine ait detaylar üzerinde durulacaktır.

Yer: Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü, Astronomi Laboratuvarı 2. kat, Çengelköy

Zaman: 11 Mayıs 2015 Pazartesi, 15:30 (çay-kahve-pasta: 15:00)

Not: Boğaziçi Üniversitesi Güney/Kuzey Kampüs ile Kandilli Kampüsü arasında ring seferleri bulunmaktadır.

İletişim: Türk Astronomi Derneği, tad@tad.org.tr

Resim: 2012'de Venüs'ün Güneş'in önünden geçerken görüntüsü. Hinode - JAXA/NASA)